

ภาวะชักจากไข้ คืออะไร

อ.นพ.สรวิศ วีรวรรณ

ภาควิชากุมารเวชศาสตร์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ภาวะชักจากไข้ หรือไข้ชัก เป็นภาวะที่พบได้บ่อยในเด็กเล็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีบุตรหลานที่สงสัยภาวะนี้ ควรทราบรายละเอียดของภาวะนี้เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง และรู้แนวทางปฏิบัติเบื้องต้นเมื่อมีไข้สูง หรือชัก

ภาวะชักจากไข้ คืออะไร

คือ อาการชักแบบเกร็ง หรือกระตุกทั้งตัว เกิดขึ้นขณะที่มีไข้สูง โดยทั่วไปจะมีอุณหภูมิสูงกว่า 38.5 องศาเซลเซียส ในเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5-6 ปี โดยพบบ่อยครั้งแรกในช่วงอายุประมาณ 1-2 ปี

ภาวะนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร

เกิดจากการที่สมองของเด็กเล็กยังเจริญไม่เต็มที่ ทำให้มีโอกาสชักได้เมื่อถูกกระตุ้นจากปัจจัยต่างๆ เช่น ไข้สูง เป็นต้น

นอกจากภาวะนี้ อาจเป็นโรค หรือภาวะอื่นได้หรือไม่

การที่เด็กมีไข้ และมีอาการชักตามมานั้น อาจเกิดจากภาวะอื่นๆได้ เช่น การติดเชื้อในสมอง หรือเยื่อหุ้มสมอง ดังนั้นในบางรายอาจจำเป็นต้องตรวจน้ำไขสันหลัง โดยเฉพาะในเด็กที่อายุน้อยกว่า 1 ปี หรือมีอาการซึมลง กินน้อยลง หรืออาเจียนร่วมด้วย

ภาวะนี้มีผลต่อพัฒนาการ หรือสติปัญญาของเด็กหรือไม่

โดยทั่วไปภาวะนี้จะไม่ส่งผลต่อพัฒนาการ หรือการเรียนรู้ของเด็กที่เดิมแข็งแรงดี ยกเว้นในบางรายที่มีอาการชักติดต่อกันเป็นเวลานาน (โดยเฉพาะถ้านานมากกว่า 30 นาที) จนมีภาวะตัวเขียว ขาดออกซิเจน ทำให้อาจมีผลต่อสมองได้ แต่โดยทั่วไปอาการชักชนิดนี้ มักจะหยุดได้เองภายในเวลา 3-5 นาที จึงไม่น่ามีอันตรายต่อสมองของเด็ก

มีโอกาสดักซ้ำ ถ้ามีไข้สูงอีกหรือไม่

โดยทั่วไป ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้ป่วยจะมีโอกาสดักซ้ำได้ถ้ามีไข้สูง จนกว่าจะอายุมากกว่า 5-6 ปี ส่วนในรายที่เริ่มมีอาการชักจากไข้ครั้งแรกก่อนอายุ 1 ปี และมีประวัติคนในครอบครัวมีภาวะนี้ ในตอนเด็ก อาจมีโอกาสดักซ้ำได้มากขึ้น

มีโอกาสเป็นโรคลมชักหรือไม่

โดยทั่วไปความเสี่ยงในการเป็นโรคลมชักในอนาคต ไม่ได้แตกต่างจากเด็กปกติทั่วไป ยกเว้นในรายที่มีอาการชักที่นานกว่า 15 นาที มีอาการชักซ้ำมากกว่า 1 ครั้งภายใน 24 ชั่วโมง มีความผิดปกติทางสมองและพัฒนาการก่อนมีอาการชัก หรือมีประวัติคนในครอบครัวเป็นโรคลมชัก จะมีโอกาสเป็นโรคลมชักได้มากกว่าเด็กปกติ

จะทำอย่างไรเมื่อลูกชัก

ตั้งสติ อย่าตกใจ จับผู้ป่วยนอนตะแคง ป้องกันการสำลัก **ห้าม** ใช้นิ้วหรือวัสดุใดๆ ล้วง จัดปากผู้ป่วย ถ้าอาการชักเป็นนานมากกว่า 3-5 นาที หรือมีรอบปากเขียวคล้ำ ควรรีบนำส่งโรงพยาบาล เพื่อทำการรักษาเบื้องต้นที่เหมาะสมต่อไป

จะป้องกันอาการชักซ้ำเมื่อมีไข้สูงอย่างไร

ถ้าพบว่าลูกมีไข้สูง ควรให้ยาลดไข้พาราเซตามอล และเช็ดตัวลดไข้ทันที และควรพาไปพบแพทย์ เพื่อตรวจหาสาเหตุของไข้ และให้การรักษาที่เหมาะสมต่อไป

จำเป็นต้องกินยากันชักหรือไม่

โดยทั่วไป ภาวะนี้ไม่จำเป็นต้องกินยากันชัก ยกเว้นในบางรายที่แพทย์อาจแนะนำให้กินยาเพื่อป้องกันอาการชักเฉพาะเวลาที่มีไข้สูง ทั้งนี้ขึ้นกับอาการของผู้ป่วยแต่ละราย โดยแพทย์จะเป็นผู้พิจารณาร่วมกับผู้ป่วยปกครองถึงผลดีและผลเสียของยาดังกล่าว และแนวทางการให้ยาที่เหมาะสมต่อไป